

Školní preventivní strategie školy na roky 2014 – 2019

Platná legislativa:

- Metodické doporučení 21 291/2010
- Metodický pokyn k řešení šikany Č.j. MSMT- 22294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14
- MP k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005
- Novela vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.
- Novela vyhlášky 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 158/2006 Sb., č. 161/2006 Sb., č

1. Charakteristika školy:

- typ školy /Základní škola Bohumínská 72 ve Slezské Ostravě je úplnou školou s 9 postupnými ročníky. Součástí školy je školní družina a školní jídelna./
- velikost školy: Kapacita školní budovy je 600 žáků, v posledních letech navštěvuje školu přibližně 370 žáků. V obvodu Slezská Ostrava je škola největší jak rozlohou, tak počtem žáků.
- zaměření školy /Škola nemá specifické zaměření./
- lokalita /Škola má z hlediska dostupnosti velmi výhodnou polohu, trolejbusové a autobusové zastávky jsou umístěny přímo před budovou školy. Do školy dojíždějí žáci převážně ze Slezské Ostravy, Michálkovic, Heřmanic, Muglinova, Radvanic, Kunčiček, ostatní žáci jsou převážně ze zastavby rodinných domů slezskoostravského kopce. Jako orientační bod slouží stadion Baníku Ostrava na Bazalech./
- rizikovitost/ Asi 6% žáků pochází ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, tyto žáci se obtížně adaptují ve školním prostředí, mají problémy s komunikací, jsou náchylnější k rizikovým projevům chování./

2. Popis aktuálního stavu

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1.-9. ročníku základní školy se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována rodičům tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako záškoláctví, šikana, alkohol nebo drogy. Analýza stávajícího stavu byla zjišťována pomocí dotazníku RSPCH /dotazník rizik sociálně patologického chování žáků / u žáků 5. -9. ročníku, na 1. stupni třídní učitelé provedli dotazníkové šetření o kvantitě výskytu určitého typu rizikového chování.

Vyhodnocení dotazníku „Analýza stavu rizikového chování“ pro žáky 5. – 9.tříd

počet žáků v 5. – 9. třídách: 155

počet žáků, kteří dotazník vyplnili: 144

Odpovědi jsou hodnoceny na pětistupňové škále, kdy **1 je riziko nejmenší a 5 je riziko největší.**

Forma rizikového chování	Počet odpovědí 4 a 5 (velké riziko)	Vyjádřeno v procentech
Hraní na PC	55	38,2
Nebezpečí internetu	13	9,0
Záškoláctví	12	8,3
Pití alkoholu	11	7,6
Kriminalita	8	5,6
Šikana	7	4,9
Vandalismus	7	4,9
Kouření cigaret	4	2,8
Rasismus	3	2,1
Týrání a zneužívání dětí	3	2,1
Domácí násilí	3	2,1
Poruchy příjmu potravy	2	1,4
Rizikový sex	2	1,4
Hraní na automatech	2	1,4
Hulení marihuany	1	0,7

Vyhodnocení dotazníku „Analýza stavu rizikového chování pro žáky 2. - 4. ročníku“

Celkový počet žáků v 2. – 4. třídě: 140

Počet vyplněných dotazníků: 131

Typ rizikového chování	Počet žáků, kteří odpověděli, že se rizikové chování týká alespoň jednoho spolužáka	Počet rizikových odpovědí v procentech
1.netolismus	36	27,5
2. bezpečnost na cestě do školy	33	25,2
3. vandalismus	29	22,1
4. krádež, loupež	26	19,8
5. šikana	16	12,2
6. domácí násilí	14	10,7

3. Cíl

a) dlouhodobé

Základními cíli Školní preventivní strategie školy na období 2014 -2019 jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- vhodné způsoby trávení volného času, motivace kladnými vzory
- podpora příznivého klimatu na škole a tř.kolektivech
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém, funkční systém vzdělávání školních metodiků prevence, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence

b) střednědobé

- vybavení knihovny ŠMP a VP odbornou literaturou
- zapojování rodin do života školy
- zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů

c) krátkodobé

- zmapování klimatu v třídních kolektivech
- mapování potřeb v oblasti primární prevence za účelem operativního zařazení potřebných preventivních aktivit

3.1. okruhy prevence:

- **šikana** – adaptační kursy, přednáška pro rodiče, proškolení pedagogů, interaktivní hodiny ve výuce, třídnické hodiny
- **kyberšikana** - proškolení pedagogů, informace pro rodiče, pro žáky besedy, výukové programy, třídnické hodiny, důraz při probírání učiva v rámci ŠVP.
- **záškoláctví** – důslednost při omlouvání absence, přednáška pro rodiče, proškolení pedagogů
- **netolismus a gambling** – besedy s odborníky, informace pro rodiče, nabídka volnočasových aktivit pro žáky, působení na efektivní trávení volného času, problematika zdravého životního stylu, duševní hygiena, motivace kladnými vzory
- **rasismus, xenofobie** – pozitivní sociální zkušenost s jinými etniky, proškolení pedagogů
- **vandalismus** – důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **kriminalita, delikvence** - důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **dopravní kázeň** – intenzivní působení na žáky všemi ped.pracovníky, besedy s MP Ostrava, PČR, kroužek dopravní výchovy, důraz při probírání učiva o dopravní kázní v rámci ŠVP.
- **drogové závislosti** – pro rodiče informace TU o příznacích používání drog , proškolení pedagogů, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **sex, HIV/AIDS** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **náboženský extremismus** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **domácí násilí** – proškolení pedagogů
- **týraní a zneužívání dětí** – proškolení pedagogů
- **ohrožování mravní výchovy mládeže** – proškolení pedagogů
- **poruchy příjmu potravy** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů

3.2. Metody a formy

1.-5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty /formou komunitního kruhu/
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu
- osvojování a upevňování pravidel v oblasti dopravní kázně
- sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikových projevů chování ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- účast v různých soutěžích

6.-9. ročník

Přechod na druhý stupeň přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna TU, střídání vyučujících, odchod některých spolužáků, příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.

- vzájemné poznávání účastníků, stanovení pravidel soužití třídní komunity
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a žáky navzájem
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování
- trénink obrany před manipulací
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí- zvládání náročných situací a umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- podpora efektivního trávení volného času
- přehled životních rizik
- společenské vztahy
- modelové projektové situace poskytující návody k řešení problému

Formy: - besedy

- interaktivní prožitkové programy
- výjezdní adaptační a ozdravné pobyty, LVK
- projektové vyučování – celoškolní projekty v rámci výuky
- tématické projekty v jednotlivých předmětech
- skupinová práce, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny
- zveřejnění informací ve školním časopise, v regionálním tisku a na školních webových stránkách

4. Personální zajištění prevence

Školní metodik prevence – vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí egalizaci minimálního preventivního programu.

Výchovný poradce – koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům i žákům možnost poradit se o svých problémech, zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými, kteří porušují pravidla soužití ve škole i mimo školu. VP vede individuální konzultace s dětmi, rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci. Jedná se sociálním odborem a konzultuje problémy s odbornými pracovišti SPC,PPP.

Pedagogové – věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, konzultací, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy – sleduje efektivitu prevence rizikových projevů chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě apod.

5. Financování prevence

- rozpočet školy
- granty a dotace
- SRPŠ
- příspěvky žáků a rodičů
- sponzorské dary

6. Sociální síť spolupracujících organizací

- PPP Ostrava
- Městská policie
- Policie ČR
- ÚMOB – OSPOD
- Krizové centrum pro děti a rodinu
- Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
- Probační a mediační služba
- Linka důvěry
- Renarkon o.p.s.
- Bílý nosorožec o.p.s
- Pavučina o.p.s
- Červený kříž
- Charita
- Diakonie
- Fond ohrožených dětí
- Bílý kruh bezpečí
- lékaři

7. Hodnocení

V roce 2019 proběhne vyhodnocení ŠPS na roky 2014 – 2019. Bude analyzován výskyt řešených rizikových projevů chování na škole. Dále bude provedeno vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn. Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou objevit slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.

Vypracovala: Mgr. Lenka Svozilová, září 2014